

Ю.В. Градова
кандидат юридичних наук
(Одеський державний
університет внутрішніх справ)

УДК 342.7

КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРАВОВОГО МОНІТОРИНГУ В УКРАЇНІ

Досліджено конституційно-правове регулювання моніторингової діяльності. Розглянуто нормативні правові акти, що передбачають здійснення моніторингу, в тому числі і правового.

Ключові слова: моніторинг, правовий моніторинг, законодавство.

Постановка проблеми. Одним із сучасних інструментів забезпечення якості прийнятих нормативно-правових актів є правовий моніторинг. Вперше термін „моніторинг” був „офіційно оформлений” у 1972 р., коли у Стокгольмі проходила конференція з охорони навколишнього середовища під егідою ООН, де й виникла необхідність домовитися про визначення його поняття. Тоді було вирішено під моніторингом навколишнього середовища розуміти комплексну систему спостережень, оцінки і прогнозу змін стану навколишнього середовища під впливом антропогенних факторів. У вітчизняній юридичній науці ця категорія з'явилася порівняно недавно. І перші згадки пов'язані також із моніторингом навколишнього середовища, що ж стосується моніторингу ефективності законодавства, то на теренах незалежної України він розпочав досліджуватися нещодавно співробітниками Інституту законодавства Верховної Ради України, зокрема О.В. Богачовою, О.В. Зайчуком, О.Л. Копиленком, Н.Р. Нижник та ін.

Дослідження правового моніторингу у вітчизняній юриспруденції є актуальним, незважаючи на те, що наукових праць з даної тематики практично немає, проте в нормативних правових актах моніторингова діяльність в тій чи іншій сфері зустрічається досить часто. Тому в нашій статті ми вважаємо за необхідне розглянути конституційно-правове регулювання правового моніторингу в Україні.

Виклад основного матеріалу. Запровадження терміна „моніторинг” у вітчизняній юридичній лексикон було пов'язане з необхідністю формування організаційно-правового механізму подолання наслідків Чорнобильської катастрофи і стосувалося постійного спостереження за станом довкілля та його впливом на стан здоров'я населення. Уперше у вітчизняному законодавстві термін „моніторинг” з'явився наприкінці 1989 р. – у постанові Ради Міністрів Української РСР „Про Комплексну програму профілактики захворювань і формування здорового способу життя населення Української РСР на період до 2000 року” [27], де йшлося про моніторинг навколишнього середовища та генетичний моніторинг. Ще через півроку – у квітні 1990 р. – він, і в тому ж контексті, був вжитий у постанові Кабінету Міністрів України „Про порядок і періодичність обнародування відомо-

стей про екологічну, в тому числі радіаційну, обстановку та стан захворюваності населення” [28].

У подальшому сфера застосування даного терміна неухильно розширювалася разом з появою нових видів моніторингу. Так, у вітчизняному законодавстві з’явилися терміни „радіаційно-екологічний моніторинг”, „медико-генетичний моніторинг”, „медико-демографічний моніторинг” [3], „моніторинг земель” [4], „моніторинг з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків” [2], „моніторинг у галузі охорони атмосферного повітря” [6], „радіочастотний моніторинг” [7], „моніторинг застосування і дотримання національного законодавства і міжнародних договорів у сфері авторського права і суміжних прав” [1], „моніторинг стану виконання органами виконавчої влади покладених на них завдань із забезпечення соціального захисту інвалідів” [25], „моніторинг стану виконання органами виконавчої влади покладених на них завдань з правової освіти населення” [22], „моніторинг розвитку процесу та механізму планування сім’ї” [21], „моніторинг з проблем поточного та перспективного законотворення” [16], „медичний моніторинг за алкогольною ситуацією в державі” [37], „моніторинг за проведенням адміністративної реформи” [38], „моніторинг актів законодавства” [26], „моніторинг заходів, передбачених Програмою інтеграції України до Європейського Союзу” [40], „моніторинг ефективності навчання державних службовців” [36], „моніторинг міжнародної технічної допомоги” [24], „моніторинг діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування щодо надання інформації” [34], „моніторинг процесу організації розвитку науки” [31], „моніторинг ефективності чинного законодавства України” [9], „моніторинг практики застосування законодавства з питань захисту суспільної моралі” [5] тощо.

Конституційна реформа започаткувала процес входження України до нового етапу суспільно-політичного розвитку, який вимагає від органів державної влади реформування суспільних відносин, вдосконалення правових засад формування та застосування державних соціальних стандартів, спрямованих на реалізацію закріплених Конституцією та законами України основних соціальних гарантій, які б відповідали вимогам часу. З метою забезпечення системного підходу до формування політики у всіх сферах життєдіяльності необхідне вдосконалення законодавчого забезпечення функціонування органів державної влади, зокрема в питаннях стратегічного планування економічного та соціального розвитку. Нагальним завданням є вдосконалення інструментів моніторингу, довгострокового та середньострокового прогнозування, планування та інших засобів програмно-цільового підходу до визначення економічної політики держави.

Не дарма, виходячи з ключових завдань формування економічної політики, спрямованих на забезпечення національних інтересів держави, та враховуючи особливості конституційної реформи, учасники парламентських слухань „Законодавче забезпечення сучасної економічної політики в умовах конституційної реформи”, проведених у червні 2005 р., рекомендували Верховній Раді України „вдосконалити процедуру розробки законопроектів з економічної тематики та структуру статистичної звітності щодо

виконання законодавчих актів, налагодити моніторинг впливу законодавства на соціально-економічні процеси в державі” [30].

Впровадження нових законів, інших нормативно-правових актів неодмінно пов’язане з необхідністю аналізу вже прийнятих і виробленням стратегії та механізмів оптимального їх застосування. Без урахування такої процедури важко довести та аргументувати доцільність тих чи інших змін у законодавстві, а тим більше розраховувати у подальшому на його ефективність.

Необхідність підвищення ефективності законодавства і зміцнення законності зумовлює розробку та удосконалення інституту правового моніторингу. З даного питання у деяких зарубіжних країнах вироблено чітку стратегію та приділено достатню увагу з боку владних структур і наукових кіл. В Україні у цьому напрямку зроблено лише перші кроки [8, с. 32].

Зокрема, Верховна Рада України неодноразово намагалася використовувати правовий моніторинг в якості інструменту вирішення гострих громадсько-політичних проблем. Так, у лютому 2003 р. було утворено Тимчасову спеціальну комісію Верховної Ради України з моніторингу виконання Рекомендацій парламентських слухань „Про взаємовідносини та співробітництво України з НАТО” та Плану дій Україна – НАТО [18]. У листопаді того ж року Верховна Рада України утворила на основі пропорційного представництва Тимчасову спеціальну комісію з моніторингу щодо додержання конституційних прав громадян на участь у зборах, мітингах, походах, демонстраціях та виконання Закону України „Про статус народного депутата України” [14]. У вересні 2004 р. постановою Верховної Ради України було створено Тимчасову спеціальну комісію Верховної Ради України з питань моніторингу реалізації законодавства про вибори Президента України [17], основними завданнями якої було визначено: 1) здійснення моніторингу реалізації законодавства про вибори Президента України та узагальнення його результатів; 2) узагальнення пропозицій органів державної влади та органів місцевого самоврядування щодо практики реалізації законодавства про вибори Президента України; 3) внесення на розгляд Верховної Ради України пропозицій щодо вдосконалення законодавства про вибори Президента України, а також надання Верховній Раді України інформації (звітів) стосовно перебігу виборчої кампанії; 4) внесення органам державної влади та органам місцевого самоврядування пропозицій щодо реалізації законодавства про вибори Президента України. Слід зазначити, що в обох випадках моніторингова діяльність новостворених тимчасових комісій була досить вдалою і сприяла досягненню бажаного результату в конституційно-правовий спосіб.

На сьогодні правовий моніторинг став неодмінним атрибутом діяльності Кабінету Міністрів України, свідченням чого є те, скільки уваги приділено даному інституту в чинному Регламенті Кабінету Міністрів України, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 18 липня 2007 р. № 950 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 9 листопада 2011 р. № 1156). Так, згідно з параграфом 56 названого Регламенту, „для вирішення питань суспільно-економічного життя, які потребують визначення концептуальних засад реалізації державної політики, пріоритетів

та стратегічних напрямів соціально-економічного розвитку, послідовності дій, вибору оптимальних шляхів і способів розв'язання проблеми, проведення реформ, розробляються політичні пропозиції щодо реалізації державної політики, які подаються на розгляд Кабінету Міністрів за спеціальною формою" [29]. При цьому політична пропозиція вноситься на розгляд Кабінету Міністрів разом з концепцією реалізації державної політики у відповідній сфері. До політичної пропозиції обов'язково додаються перелік критеріїв, за якими оцінюється ефективність результатів її реалізації, та порядок проведення моніторингу реалізації, а також комунікативний план, у якому зазначаються заходи щодо висвітлення у засобах масової інформації відповідного рішення Кабінету Міністрів. Політична пропозиція, подана з порушенням названих вимог, підлягає поверненню.

Крім того, відповідно до вимог параграфу 79 Регламенту Кабінету Міністрів України Секретаріат Кабінету Міністрів здійснює моніторинг виконання органами виконавчої влади актів Кабінету Міністрів, планів організації підготовки проектів актів, необхідних для забезпечення реалізації законів України та організації виконання указів Президента України, а також доручень Президента України та прем'єр-міністра в частині дотримання строків, визначених для їх виконання. Про результати такого моніторингу Секретаріат Кабінету Міністрів систематично інформує прем'єр-міністра.

Нарешті, згідно з параграфом 113 Регламенту Кабінету Міністрів України, з метою представлення позиції Кабінету Міністрів під час розгляду законопроектів, внесених до Верховної Ради народними депутатами України, центральні органи виконавчої влади проводять моніторинг законопроектів з питань, що належать до їх компетенції, та аналізують такі проекти на відповідність засадам державної політики. У свою чергу, Секретаріат Кабінету Міністрів проводить постійний моніторинг та аналіз результатів розгляду судами справ, стороною або третьою особою в яких є Кабінет Міністрів, вивчає причини та умови, що стали підставою для звернення до суду з позовом, про що інформує прем'єр-міністра (параграф 145 Регламенту).

У свою чергу, в лютому і липні 2004 р. розпорядженнями Кабінету Міністрів України було затверджено переліки найважливіших актів законодавства та завдань, моніторинг виконання яких мав проводитися центральними та місцевими органами виконавчої влади відповідно у першому і другому півріччі 2004 р. [32; 33]. На керівників центральних органів виконавчої влади було покладено обов'язок інформувати Кабінет Міністрів України про результати моніторингу в порядку та з дотриманням вимог, передбачених Тимчасовим регламентом Кабінету Міністрів України. Проте ця практика подальшого розвитку не отримала. У той самий час Верховна Рада України своєю постановою доручила Кабінету Міністрів України, місцевим органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування „розробити та впровадити моделі оперативного моніторингу по виявленню соціально дезадаптованих та маргінальних груп населення" [15]. Однак такі моделі відсутні й досі.

Постановою Кабінету Міністрів України від 13 травня 2004 р. № 630

„Про стан виконавської дисципліни в органах виконавчої влади та заходи щодо її зміцнення” Міністерству економіки та з питань європейської інтеграції було доручено підготувати пропозиції щодо запровадження у практику діяльності органів виконавчої влади проведення моніторингу виконання актів законодавства [23]. Як перший крок до запровадження такого моніторингу названою урядовою постановою керівникам центральних та місцевих органів виконавчої влади доручалося забезпечити в установленому порядку підключення до спеціальної інформаційно-телекомунікаційної системи (СІТС) і впровадження єдиної системи обліку доручень та контролю за їх виконанням. На жаль, і в цьому випадку до конкретних результатів справа не дійшла.

Указом Президента України „Про забезпечення умов для більш широкої участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики” від 31 липня 2004 р. № 854/2004 Кабінету Міністрів доручено передбачати в установленому порядку щороку під час розроблення проекту Державного бюджету України та місцевих бюджетів кошти на фінансування заходів, пов’язаних із залученням громадян та їх об’єднань до формування та реалізації державної політики, проведенням з метою вивчення громадської думки відповідних соціологічних і наукових досліджень, моніторингу засобів масової інформації [35]. Проте в умовах політичної та економічної кризи, що охопили Україну в той час, реалізувати цю прогресивну за своєю сутністю ідею не вдалося.

Указом Президента України „Про першочергові заходи щодо детінізації економіки та протидії корупції” від 18 листопада 2005 р. № 1615/2005 Кабінету Міністрів України було доручено затвердити протягом двох місяців методiku та порядок організації проведення громадського моніторингу стану поширення корупційних діянь у політичній, економічній і соціальній сферах на загальнодержавному та місцевому рівнях, передбачивши щорічне оприлюднення його даних [39].

Моніторинг є важливим інструментом демократії, формою долучення громадськості до формування та реалізації державної політики. Так, згідно з п. 22 Порядку проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 3 листопада 2010 р. № 996, вивчення громадської думки здійснюється у тому числі й шляхом проведення моніторингу коментарів, відгуків, інтерв’ю, інших матеріалів у друкованих та електронних засобах масової інформації для визначення позиції різних соціальних груп населення та заінтересованих сторін [19].

Протягом 2005–2007 рр. в Україні діяв Порядок проведення моніторингу результатів діяльності Кабінету Міністрів України та Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської і Севастопольської міських державних адміністрацій, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 6 квітня 2005 р. № 263 [11]. Для проведення такого моніторингу застосовувалися показники соціально-економічного розвитку України в цілому, в розрізі галузей національної економіки та сфер діяльності, а також регіонів. Моніторинг проводився на підставі даних мініс-

терств, інших центральних органів виконавчої влади, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської і Севастопольської міських держадміністрацій.

Йому на зміну прийшов Порядок проведення комплексної оцінки соціально-економічного розвитку Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 20 червня 2007 р. № 833 [12]. Для проведення оцінки почали використовуватися показники соціально-економічного розвитку Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя, що визначалися за спеціальними формулами, та в разі потреби останні статистичні дані, а також відомості центральних органів виконавчої влади і навіть НАК „Нафтогаз України”. Оцінка проводилася на підставі результатів рейтингової оцінки окремих сфер соціально-економічного розвитку Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя і за усіма сферами соціально-економічного розвитку регіонів.

На сьогодні проведення оцінки результатів діяльності Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій здійснюється за Порядком, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 9 червня 2011 р. № 650 [13]. Оцінка проводиться за десятьма напрямками: економічний розвиток; інвестиційна, наукова та інноваційна діяльність; державні фінанси; підтримка бізнесу; споживчий ринок; населення та ринок праці; житлово-комунальне господарство; освіта та охорона здоров'я; рівень злочинності; екологія. Оцінка проводиться щокварталу на підставі наявних даних офіційної статистики, інформації, поданої міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади, НАК "Нафтогаз України", Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими держадміністраціями за спеціальною методикою.

Згідно з Програмою забезпечення прав та інтересів громадян, які виїжджають за кордон для працевлаштування, та усиновлених іноземцями дітей на період до 2005 року, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2004 р. № 1559, Міністерство праці та соціальних відносин України повинно було постійно проводити моніторинг становища громадян України – трудових мігрантів [20].

Згідно з Положенням про Державний департамент з питань адаптації законодавства одними з основних завдань цього урядового органу державного управління є організація моніторингу імплементації актів законодавства України, проекти яких розроблені відповідно до *acquis communautaire*, а також моніторинг у межах своїх повноважень роботи центральних органів виконавчої влади з виконання зобов'язань, взятих на себе Україною перед Європейським Союзом, Радою Європи, іншими міжнародними організаціями, щодо забезпечення стабільності та ефективності функціонування інститутів, які гарантують демократію, верховенство права, додержання прав людини [10].

Висновки. Це далеко не весь перелік вітчизняних нормативних правових актів, у яких так чи інакше піднімається питання щодо моніторинго-

вої діяльності в тій чи іншій сфері. За останні роки моніторинг вийшов за рамки екологічної чи фінансової спрямованості та перейшов у правову сферу, у зв'язку з чим все більшого розвитку набуває діяльність, пов'язана з моніторингом ефективності законодавства. Це дає нам підстави стверджувати про необхідність розробки та прийняття закону, який би врегулював цю діяльність на загальнодержавному рівні.

Бібліографічні посилання

1. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23 грудня 1993 р. № 3792-ХІІ // ВВР України. – 1994. – № 13. – Ст. 64.
2. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України „Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків”: Закон України від 15 квітня 2008 р. № 274-VI // ВВР України. – 2008. – № 25. – Ст. 240.
3. Про внесення змін і доповнень до Закону Української РСР „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи”: Закон України від 19 грудня 1991 р. № 2001-ХІІ // ВВР України. – 1992. – № 13. – Ст. 178.
4. Про внесення змін і доповнень до Земельного кодексу Української РСР: Закон України від 13 березня 1992 р. № 2196-ХІІ // ВВР України. – 1992. – № 25. – Ст. 354.
5. Про захист суспільної моралі: Закон України від 20 листопада 2003 р. № 1296-IV // ВВР України. – 2004. – № 14. – Ст. 192.
6. Про охорону атмосферного повітря: Закон України від 16 жовтня 1992 р. № 2707-ХІІ // ВВР України. – 1992. – № 50. – Ст. 678.
7. Про телебачення і радіомовлення: Закон України від 21 грудня 1993 р. № 3759-ХІІ // ВВР України. – 1994. – № 10. – Ст. 43.
8. Моніторинг ефективності законодавства : мета, критерії, реальність / за заг. ред. В. О. Зайчука. – К., 2009.
9. Положення про Інститут законодавства Верховної Ради України, затв. розпорядженням Голови Верховної Ради України від 4 серпня 2003 р. № 770 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/770/03-%D1%80%D0%B3>
10. Положення про Державний департамент з питань адаптації законодавства, затв. постановою Кабінету Міністрів України від 24 грудня 2004 р. № 1742 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 52. – Т. 1. – Ст. 3447.
11. Порядок проведення моніторингу результатів діяльності Кабінету Міністрів України та Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської і Севастопольської міських державних адміністрацій, затв. постановою Кабінету Міністрів України від 6 квітня 2005 р. № 263 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 14. – Ст. 719.
12. Порядок проведення комплексної оцінки соціально-економічного розвитку Автономної Республіки Крим, областей, м. Києва та Севастополя, затв. постановою Кабінету Міністрів України від 20 червня 2007 р. № 833 // Офіційний вісник України. – 2007. – № 46. – Ст. 1872.
13. Порядок проведення оцінки результатів діяльності Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, затв. постановою Кабінету Міністрів України від 9 червня 2011 р. № 650 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 46. – Ст. 1885.
14. Про забезпечення додержання конституційних прав громадян на участь у зборах, мітингах, походах, демонстраціях та виконання Закону України „Про статус народного депутата України”: постанова Верховної Ради України від 18 листопада 2003 р. № 1241-IV // ВВР України. – 2004. – № 10. – Ст. 128.
15. Про Рекомендації парламентських слухань „Про проблему бездомних громадян та безпритульних дітей і шляхи її подолання”: постанова Верховної Ради України від 3 лютого 2004 р. № 1428-IV // ВВР України. – 2004. – № 16. – Ст. 246.
16. Про Статут редакції журналу Верховної Ради України „Віче”: постанова Верховної Ради України від 6 березня 1996 р. № 82/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/82/96-%D0%B2%D1%80>

17. Про Тимчасову спеціальну комісію Верховної Ради України з питань моніторингу реалізації законодавства про вибори Президента України: постанова Верховної Ради України від 7 вересня 2004 р. № 1982-IV // ВВР України. – 2004. – № 51. – Ст. 558.
18. Про утворення Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з моніторингу виконання Рекомендацій парламентських слухань „Про взаємовідносини та співробітництво України з НАТО” та Плану дій Україна – НАТО”: постанова Верховної Ради України від 6 лютого 2003 р. № 479-IV // ВВР України. – 2003. – № 17. – Ст. 141.
19. Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики: постанова Кабінету Міністрів України від 3 листопада 2010 р. № 996 // Офіційний вісник України. – 2010. – № 84. – Ст. 945.
20. Про затвердження Програми забезпечення прав та інтересів громадян, які виїжджають за кордон для працевлаштування, та усиновлених іноземцями дітей на період до 2005 року: постанова Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2004 р. № 1559 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 46. – Ст. 3045.
21. Про Національну програму планування сім’ї: постанова Кабінету Міністрів України від 13 вересня 1995 р. № 736 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/736-95-%D0%BF>
22. Про Програму правової освіти населення України: постанова Кабінету Міністрів України від 29 травня 1995 р. № 366 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/366-95-%D0%BF>
23. Про стан виконавської дисципліни в органах виконавчої влади та заходи щодо її зміцнення: постанова Кабінету Міністрів України від 13 травня 2004 р. № 630 // Урядовий кур’єр. – 2004. – № 91.
24. Про створення єдиної системи залучення, використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги: постанова Кабінету Міністрів України від 15 лютого 2002 р. № 153 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 8. – Ст. 340.
25. Про створення при Кабінеті Міністрів України Ради у справах інвалідів: постанова Кабінету Міністрів України від 12 грудня 1994 р. № 837 // Офіційний вісник України. – 1999. – № 22.
26. Про утворення Інституту нормотворчої діяльності при Кабінеті Міністрів України: постанова Кабінету Міністрів України від 31 березня 1999 р. № 502 // Офіційний вісник України. – 1999. – № 14.
27. Про Комплексну програму профілактики захворювань і формування здорового способу життя населення Української РСР на період до 2000 року: постанова Ради Міністрів Української РСР від 7 грудня 1989 р. № 305 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/305-89-%D0%BF>
28. Про порядок і періодичність обнародування відомостей про екологічну, в тому числі радіаційну, обстановку та стан захворюваності населення: постанова Ради Міністрів Української РСР від 28 квітня 1990 р. № 100 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/100-90-%D0%BF>
29. Регламент Кабінету Міністрів України, затв. постановою Кабінету Міністрів України від 18 липня 2007 р. № 950 (у ред. постанови Кабінету Міністрів України від 9 листопада 2011 р. № 1156) // Офіційний вісник України. – 2007. – № 54. – Ст. 2180.
30. Законодавче забезпечення сучасної економічної політики в умовах конституційної реформи: рекомендації парламентських слухань, схвалені Постановою Верховної Ради України від 21 червня 2005 р. № 2681-IV // ВВР України. – 2005. – № 27. – Ст. 368.
31. Про затвердження Концепції реформування наукової та науково-технічної діяльності в системі правоохоронних органів: розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 листопада 2002 р. № 649-р // Офіційний вісник України. – 2002. – № 47. – Ст. 2170.
32. Про проведення моніторингу виконання центральними та місцевими органами виконавчої влади найважливіших актів законодавства та завдань у першому півріччі 2004 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 11 лютого 2004 р. № 65-р // Офіційний вісник України. – 2004. – № 6. – Ст. 335.
33. Про проведення моніторингу виконання центральними та місцевими органами виконавчої влади найважливіших актів законодавства та завдань у другому півріччі 2004 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 5 липня 2004 р. № 416-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/416-2004->

%D1%80/print 1329977619988886

34. Про додаткові заходи щодо забезпечення відкритості у діяльності органів державної влади: указ Президента України від 1 серпня 2002 р. № 683/2002 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 31. – Ст. 1463.

35. Про забезпечення умов для більш широкої участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики: указ Президента України від 31 липня 2004 р. № 854/2004 // Урядовий кур'єр. – 2004. – № 146.

36. Про Комплексну програму підготовки державних службовців: указ Президента України від 9 листопада 2000 р. № 1212/2000 // Офіційний вісник України. – 2000. – № 46. – Ст. 1982.

37. Про Комплексну цільову програму боротьби зі злочинністю на 1996–2000 роки: указ Президента України від 17 вересня 1996 р. № 837/96 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/837/96>

38. Про першочергові заходи з проведення в Україні адміністративної реформи: указ Президента України від 20 листопада 1998 р. № 1284/98 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1284/98>

39. Про першочергові заходи щодо детінізації економіки та протидії корупції: указ Президента України від 18 листопада 2005 р. № 1615/2005 // Урядовий кур'єр. – 2005. – № 222.

40. Про Програму інтеграції України до Європейського Союзу: указ Президента України від 14 вересня 2000 р. № 1072/2000 // Офіційний вісник України. – 2000. – № 39. – Ст. 1648.

Градова Ю. В. Конституційно-правове регулювання правового моніторингу в Україні. Исследовано конституційно-правове регулювання моніторингу. Рассмотрены нормативные правовые акты, предусматривающие осуществление мониторинга, в том числе и правового.

Ключевые слова: моніторинг, правовий моніторинг, законодавство.

Gradova Yu. V. Constitutional and legal regulation of legal monitoring in Ukraine. This article analyzes the orderliness of monitoring in Ukrainian legislation. The term "monitoring" was used in the decree of the Council of Ministers of the Ukrainian SSR, which discussed the monitoring of environmental and genetic monitoring.

It is noted that the scope of the term has steadily expanded with the advent of new types of monitoring. Thus, the national legislation were the terms " radiation environmental monitoring ", " medical and genetic monitoring", "land monitoring", "monitoring for equal rights and opportunities for women and men", "radio frequency monitoring", "monitoring application and compliance with national laws and international treaties on copyright and related rights", "geological environment monitoring", "monitoring of the problems of current and future law-making ", "monitoring legislation" and so on.

The author notes that the need to improve the efficiency of law and the rule of law makes the development and improvement of the institute of legal monitoring. In particular, the Parliament of Ukraine , the Cabinet of Ministers of Ukraine, President of Ukraine have repeatedly used the legal monitoring of their normative acts. In addition, monitoring is an important tool of democracy, a form of public additions to the formation and implementation of public policy. Thus, the study of public opinion carried out including by monitoring comments, reviews, interviews, and other materials in print and electronic media to determine the positions of various social groups and stakeholders.

Keywords: monitoring, legal monitoring, legislation.

Надійшла до редакції 26.11.2012